

ANALYSE

Praktikpladser under COVID19: Praktikpladsanalyse for erhvervsuddannelserne 2020 – januar til november

Hovedkonklusioner

- Danske Erhvervsskoler og -Gymnasiers (DEG) praktikanalyse tyder på, at praktikaftaler der allerede var indgået inden COVID-19 satte ind, ikke har været påvirkede af krisen i nævneværdig grad.
- I foråret 2020 var der dog en betydelig nedgang i antallet af *nyoprettede* praktikpladser sammenlignet med året forinden, hvilket formentlig skyldes COVID-19. Her over sommeren ændrede billedet sig i takt med indførelsen af hjælpepakker, og der skete en fremgang fra juni til august. I efteråret var der en endnu større fremgang, hvorefter det i november måned har stabiliseret sig.
- Særligt i Region Syd og Region Sjælland er der sket en stigning i antallet af nyoprettede praktikpladser, mens det særligt er i Region Hovedstaden, der er sket en stigning i antallet af elever i skolepraktik.
- Generelt er der sket en stor stigning i antallet af elever optaget i skolepraktik i 2020 sammenlignet med 2019. I marts måned var der en stigning på hele 125 pct. Det viser, at skolepraktikken og praktikcentrene har været med til at holde hånden under eleverne i en svær tid. Det samlede antal elever i skolepraktik har også været stigende i perioden.
- Der er store udsving i udviklingen, når man kigger på brancher og fag. Fx har uddannelserne elektriker, personvogsmekaniker og gastronom haft den største stigning i antal elever i skolepraktik. Der har været størst nedgang i antal nye praktikpladser inden for kontoruddannelse med specialer, buschauffør i kollektiv trafik og snedkeruddannelsen.

Baggrund

I 2020 har Danmark gennemgået en helt særlig periode, da virussen COVID-19 medførte, at landets uddannelsesinstitutioner måtte lukke ned i midten af marts. Herefter startede en gradvis genåbning, hvor elever og kursister kunne vende tilbage til skolerne. Fra efteråret og frem har Danmark igen oplevet lokale restriktioner og delvise nedlukninger før landet igen lukkede ned i december og ind i februar måned.

DEG har en formodning om, at virksomhedernes evne til at tage lærlinge har været påvirket af COVID-19 perioden, fx fordi nogle virksomheder i perioder har haft medarbejdere hjemsendt, og andre virksomheder oplever store nedgange i produktionen, efterspørgsel og kundegrundlag.

I 2020 er der indført kompensationspakker, som havde til formål at give flere elever mulighed for at fastholde deres nuværende aftale og for nye elever at få mulighed for at få en praktikplads i en virksomhed. Der er bl.a. tale om den trepartsaftale som regeringen og arbejdsmarkedets parter indgik i maj 2020, der skulle afhjælpe de store økonomiske konsekvenser COVID-19 havde for arbejdsgiverne. Med aftalen indførte man en løntilskudsordning for private virksomheder, der har lærlinge eller vil ansætte lærlinge. Det betød, at virksomhederne resten af året kunne få dækket 75 pct. af deres igangværende lærlinges løn. Derudover blev der givet løntilskud til nye aftaler på hhv. 45 pct. til korte aftaler og 90 pct. til ordinære uddannelsesaftaler. Løntilskudsordningen gælder fra 1. maj til 31. december 2020.¹

Herudover indeholdt aftalen en række tiltag afgrænset til 2020, bl.a. bedre adgang for elever til skolepraktik, et midlertidigt løntilskud, forhøjet lønrefusion for længerevarende aftaletyper, nedsættelse af AUB-bidraget, ekstraordinært udstyrsløft af skolepraktikcentre og styrkelse af de offentlige velfærdsuddannelser.

På den baggrund har DEG udarbejdet nærværende analyse, der ser nærmere på praktikpladssituationen i 2020 sammenlignet med 2019. Med henblik på at undersøge om praktikpladssituationen er påvirket af COVID-19-nedlukningen.

Analysen baserer sig på data fra Undervisningsministeriet og kan belyse tendenser i praktikpladssituationen i 2020 sammenlignet med 2019. Der tages forbehold for, at udsving i perioden kan skyldes andre forhold end COVID-19.

¹ Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder (håndtering af ubalance i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) <https://bm.dk/media/13865/trepartsaftale-om-ekstraordinaer-hjaelp-til-elever-og-laerlinge-samt-virksomheder-aub.pdf>

Elever med praktikplads i en virksomhed har ikke oplevet stor påvirkning

Dette afsnit kortlægger, hvor mange elever der har haft en uddannelsesaftale med en virksomhed i 2020 sammenlignet med året forinden. Opgørelsen rummer alle typer af praktikaftaler. Der er derfor både elever med en ordinær uddannelsesaftale, der gælder hele deres uddannelse, og elever, der har kortere uddannelsesaftaler fx delaftaler, der betyder, at eleven skal finde en ny praktikvirksomhed, når aftalen ophører.

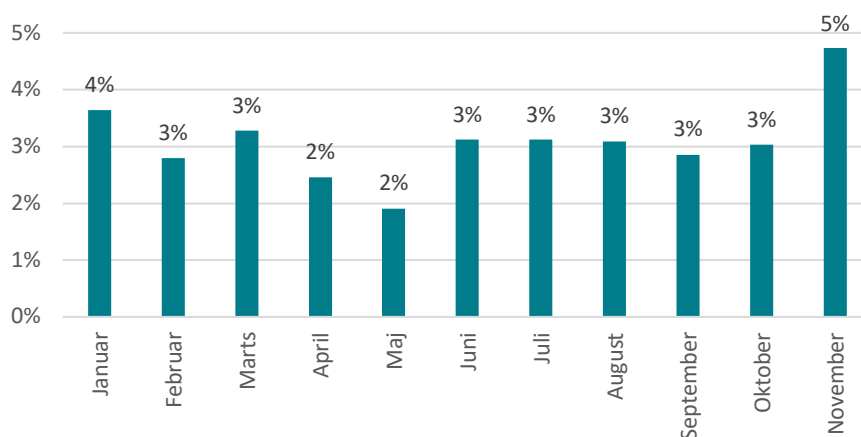
Tabel 1 viser udviklingen i antal igangværende praktikaftaler på erhvervsskolerne.

Tabel 1: Antallet af igangværende praktikpladsaftaler i perioden januar til november i 2019 sammenlignet med perioden januar til november 2020

Måned	2019	2020	Forskel
Januar	69.877	72.419	2.542
Februar	70.437	72.403	1.966
Marts	68.775	71.029	2.254
April	68.556	70.239	1.683
Maj	68.123	69.424	1.301
Juni	66.931	69.018	2.087
Juli	67.743	69.855	2.112
August	73.087	75.346	2.259
September	72.859	74.938	2.079
Oktober	71.937	74.117	2.180
November	71.053	74.413	3.360

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Figur 1: Den relative udvikling i antallet af igangværende praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

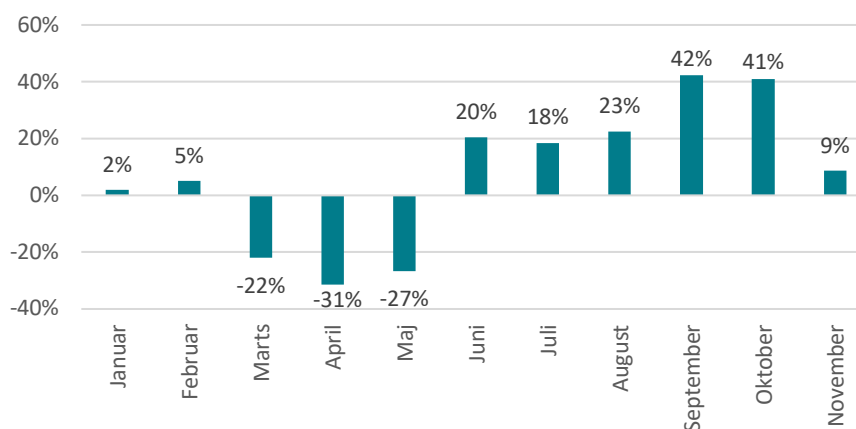
Som det fremgår af figur 1, er der ikke stor relativ forskel på antallet af aktive uddannelsesaftaler i 2020 sammenlignet med 2019. Der er sket en stigning på mellem 2 og 5 pct. i antallet af igangværende praktikpladsaftaler, når man sammenligner perioden januar til november 2020 med perioden januar til november 2019.

Det tyder derfor ikke på, at COVID-19 perioden har medført, at elever der allerede var i praktik har udfordringer med at fastholde deres praktikaftale. Dette mønster erfarer DEG i foråret 2020, hvor en analyse blandt DEG's medlemsskoler viste, at kun 2 % af eleverne havde mistet deres praktikplads i den første og kritiske periode af nedlukningsperioden. Analysen viste ligeledes, at der løbende er elever, der mister deres praktikplads af årsager, der ikke kan tilskrives COVID-19-nedlukningen, fx at elev og virksomhed ikke er et godt match ([Se analysen om tabte praktikpladser her](#)).

Store udsving i nyoprettede praktikpladser

Under COVID-19-nedlukningen var erhvervsskoler, erhvervsliv og politikere bekymrede for, om nedlukningen ville afholde virksomhederne fra at tegne uddannelsesaftaler med elever på erhvervsuddannelserne. I figur 2 er en beskrivelse af, hvordan det gik, når man ser på perioden januar til november 2020 sammenlignet med samme periode året før.

Figur 2: Den relative udvikling i antallet af nyoprettet praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Som det fremgår af figuren, var der i foråret fra marts til maj en nedgang på mellem 22 og 31 pct. Hen over sommeren var der derimod fremgang fra juni til august på mellem 20 og 23 pct. i takt med, at man indførte en løntilskudsordning, hvor virksomhederne resten af året kunne få dækket nye aftaler på hhv. 45 pct. til korte aftaler og 90 pct. til ordinære uddannelsesaftaler.²

I efteråret var der en endnu større fremgang på 42 pct. i september og 41 pct. i oktober, hvorefter det i november måned stabiliserede sig med en fremgang på 9 pct.

² Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder (håndtering af ubalance i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) <https://bm.dk/media/13865/trepartsaftale-om-ekstraordinaer-hjaelp-til-elever-og-laerlinge-samt-virksomheder-aub.pdf>

Trepartsaftalen om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder blev iværksat i foråret 2020, hvor der var en nedgang i antallet af nyoprettede uddannelsesaftaler. Den trådte i kraft med virkning fra 1. maj og det tyder på at aftalen havde positiv indvirkning på virksomhedernes lyst til at tage lærlinge, da der allerede fra juni var relativt flere elever, der fik en uddannelsesaftale, når man sammenligner med 2019.

Tablet 2: Udviklingen i antallet af nyoprettet praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november opgjort på de fire hovedområder

Hovedområder	Faktisk udvikling
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	303
Kontor, handel og forretningsservice	10
Omsorg, sundhed og pædagogik	1.301
Teknologi, byggeri og transport	1.873
I alt	3.487

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Ser man på udviklingen inden for hovedområderne, viser det sig, at hovedområderne omsorg, sundhed og pædagogik samt teknologi, byggeri og transport har haft fremgang i antal nyoprettede praktikaftaler, hvor der er oprettet henholdsvis 1.301 og 1.873 flere praktikpladser i 2020 sammenlignet med 2019. På hovedområderne fødevarer, jordbrug og oplevelser samt kontor, handel og forretningsservice er antallet af nyoprettede praktikpladser i 2020 mere på niveau med 2019. Dette ligger i tråd med, hvilke brancher og sektorer der har været hårdest ramt af COVID-19, jf. bl.a. KL's analyser.³

Tablet 3: De 10 uddannelser med størst fremgang i antallet af nyoprettet praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Uddannelse	Faktisk udvikling
Træfagenes byggeuddannelse	959
Social- og sundhedsassistent	614
Social- og sundhedshjælper	398
Detailhandelsuddannelse med specialer	267
Elektriker	260
Frisør	187
VVS-energiuddannelsen	174
Murer	166
Bygningsmaler	135
Landbrugsuddannelsen	127
I alt	3.287

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

³ <https://www.kl.dk/nyheder/makro-analyseenheden/nyt-om-dansk-oekonomi/tre-brancher-haardt-ramt-paa-beskaeftigelsen/>

Tabel 4: De 10 uddannelser med størst nedgang i antallet af nyoprettet praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Uddannelse	Faktisk udvikling
Kontoruddannelse med specialer	-211
Buschauffør i kollektiv trafik	-128
Snedkeruddannelsen	-83
Gastronom	-63
Data- og kommunikationsuddannelsen	-58
Teater-, event- og av-tekniker	-45
Industriteknikeruddannelsen	-30
Eventkoordinator	-29
Receptionist	-26
Ernæringsassistent	-24
I alt	-697

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Tabel 3 og 4 viser de uddannelser, der har haft hhv. størst fremgang og nedgang i antallet af nyoprettede praktikaftaler. Træfagenes byggeuddannelser, social- og sundhedsassistent (SOSU-assistent) og social- og sundhedshjælper (SOSU-hjælper) ligger i top blandt de uddannelser, der har haft størst fremgang. Det skal dog nævnes, at elever på SOSU-uddannelserne er garanteret en praktikplads. Ligesom det kan spille ind, at der i januar 2019 blev indgået en politisk aftale om, at minimumsantallet af praktikpladser på social- og sundhedsuddannelserne skal øges med 30 pct. i 2020 og 2021 sammenlignet med 2019 for at sikre det nødvendige antal praktikpladser på Social og Sundhedsområdet.⁴ Kontoruddannelse med specialer, buschauffør i kollektiv trafik og snedkeruddannelsen er de tre uddannelser med den største nedgang.

⁴ [Jf. To-årig praktikpladsaftale om uddannelserne til social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent samt pædagogisk assistent for 2020-2021](#)

Tabel 5: De 10 brancher med størst fremgang i antallet af nyoprettet praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Brancher	Faktisk udvikling	Relativ udvikling
Generelle offentlige tjenester	1.033	11%
Tømrer- og bygningsnedkervirksomhed	811	28%
El-installation	302	15%
Frisørsaloner	188	32%
Murere	163	26%
Malerforretninger	146	23%
Restauranter	134	15%
VVS- og blikkenslagerforretninger	132	15%
Supermarkeder	122	28%
Autoreparationsværksteder mv.	117	16%
I alt	3.148	16%

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Tabel 6: De 10 brancher med størst nedgang i antallet af nyoprettet praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Brancher	Faktisk udvikling	Relativ udvikling
Konferencecentre og kursusjendomme	-51	-38%
Politi	-51	-60%
Fremstilling af maskiner til føde-, drikke- og tobaksvareindustrien	-59	-63%
Hoteller	-59	-12%
Ikke-specialiseret engroshandel med føde-, drikke- samt tobaksvarer	-62	-77%
Detailhandel med personbiler, varebiler og minibusser	-69	-7%
Speditører	-81	-19%
Anden undervisning i.a.n.	-89	-87%
Tøjforretninger	-90	-21%
Rutebuskørsel, by- og nærtrafik	-160	-31%
I alt	-771	-23%

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Ser vi på brancher er der størst fremgang i de nye praktikaftaler inden for generelle offentlige tjenester, tømrer- og bygningsnedkervirksomhed og el-installatører. Mens konferencecentre og kursusjendomme, politi og fremstilling af maskiner til fødevarer m.m. er de brancher med den største nedgang i antallet af nye praktikpladser.

Skolepraktik har holdt hånden under eleverne

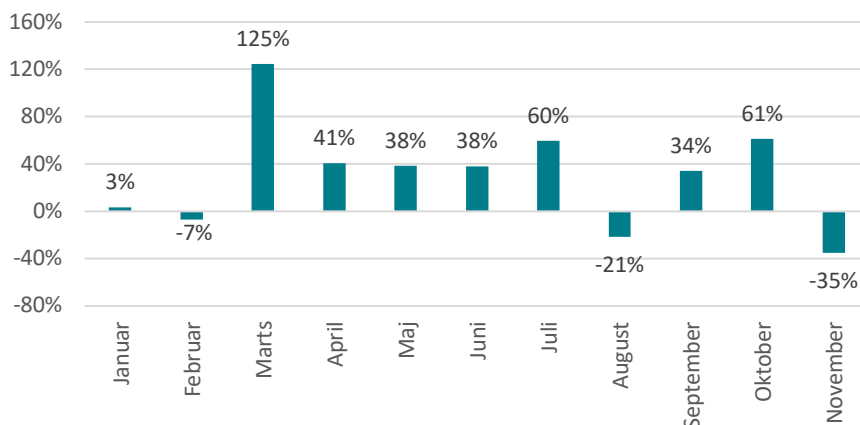
Dette afsnit ser på udviklingen i, hvor mange elever, der har været i skolepraktik i 2020 sammenlignet med 2019 for at se om COVID-19 pandemien har haft en indflydelse på elever i skolepraktik i en usikker periode.

Tabel 7: Antallet af elever i skolepraktik i 2019, 2020 samt forskellen i perioden januar til november

Måned	2019	2020	Forskel
Januar	4.829	4.575	-254
Februar	5.955	5.528	-427
Marts	5.419	5.547	128
April	5.149	5.672	523
Maj	4.837	5.518	681
Juni	4.580	5.057	477
Juli	6.605	8.229	1.624
August	5.929	6.633	704
September	5.359	5.774	415
Oktober	5.114	5.479	365
November	5.056	5.219	163

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Figur 3: Den relative udvikling i antallet af optaget i skolepraktik i 2020 sammenlignet 2019 i perioden januar til november

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Figur 3 viser en stigning i antallet af elever optaget i skolepraktik i 2020 sammenlignet med 2019 – dog med undtagelse af august og november måned. I marts måned var der en stigning på hele 125 pct. og i oktober en stigning på 61 pct. Det viser, at skolepraktikken og praktikcentrene har været med til at holde hånden under eleverne i en svær tid, som vi ser i figur 2, hvor der i samme periode er en stor tilbagegang i antallet af nyoprettede praktikpladser. Det samlede antal af elever i skolepraktik har

også været stigende i perioden, jf. tabel 7 og tabel 8, hvor det fremgår, at det særligt er inden for hovedområdet; Teknologi, byggeri og transport at skolepraktikken har spillet en rolle for elever, der ikke har fået en praktikplads i en virksomhed. Antallet af optagede i skolepraktik viser dog ikke noget om, hvor lang tid eleverne har været i praktikcenteret. Derfor kan der være tale om både kortere og længere ophold i praktikcenteret.

Tabel 8: Udviklingen i antallet af optagede i skolepraktik i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november opgjort på de fire hovedområder

Hovedområder	Faktisk udvikling
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	449
Kontor, handel og forretningsservice	61
Omsorg, sundhed og pædagogik	138
Teknologi, byggeri og transport	1.302
i alt	1.950

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Nedenstående tabel viser, at uddannelserne elektriker, personvogsmekaniker og gastronom har haft den største stigning i antal elever i skolepraktik. For elektrikeruddannelsen skal dette dog ses i lyset af en generel volumenforøgelse i antal elever, der er optaget på uddannelsen inden for det seneste år⁵, hvorfor det har været vanskeligt at optage alle elever i praktik. Mens bilbranchen og gastronomi er nogle af de brancher, der har lidt under COVID-19, jf. Dansk Industris analyser.⁶

Tabel 9: De 10 uddannelser med størst udvikling i antallet af optagede i skolepraktik i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november

Uddannelse	Faktisk udvikling
Elektriker	287
Personvogsmekaniker	245
Gastronom	198
Træfagenes byggeuddannelse	181
Frisør	82
VVS-energiuddannelsen	71
Bygningssnedker	70
Smed	57
Receptionist	50
Tandklinikassistent	44
I alt	1.341

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

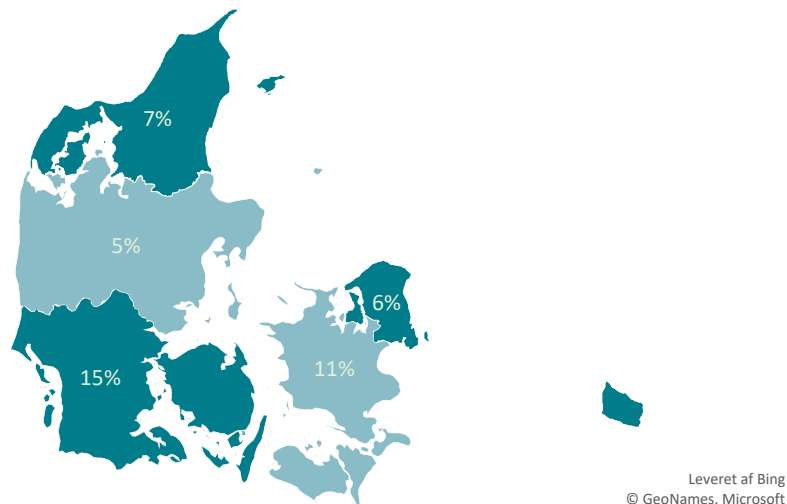
⁵ Jf. tal fra www.uddannelsesstatistik.dk

⁶ <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2020/6/virksomhederne-er-preset-af-coronakrisen/>

Forskellig udvikling i regionerne

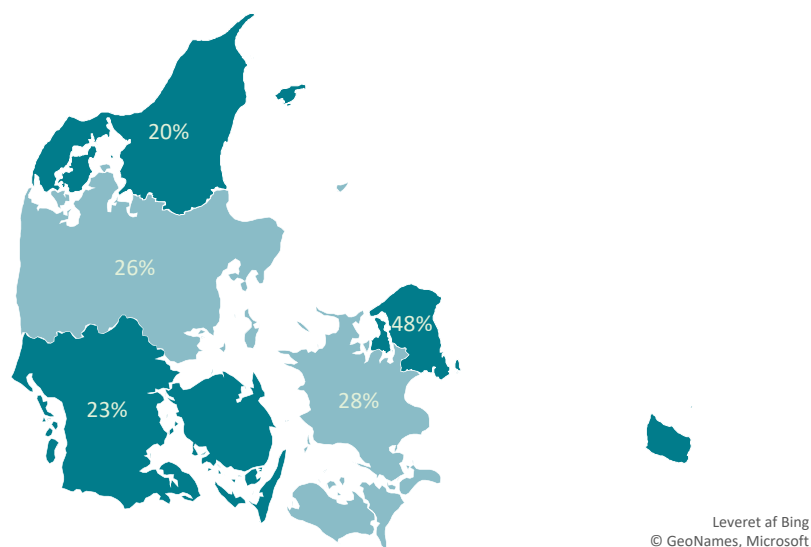
Der har også været fokus på udviklingen i praktikpladser regionalt og lokalt i forbindelse med den særlige situation, Danmark har været i 2020 i pga. COVID-19. Dette afsnit ser derfor nærmere på, om der er nogle steder i landet, der ser ud til at være særligt hårdt ramt på udviklingen i nye praktikpladser samt antallet af elever i skolepraktik.

Figur 4: Den relative udvikling i antallet af nyoprettede praktikpladsaftaler i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november fordelt på regionerne

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Figur 5: Den relative udvikling i antallet af elever i skolepraktik i 2020 sammenlignet med 2019 i perioden januar til november fordelt på regionerne

Kilde: Uddannelsesstatistik og DEG's beregninger.

Særligt i Region Syd og Region Sjælland er der sket en stigning i antallet af nyoprettede praktikpladser, mens Region Hovedstaden, Region Midt og Region Nordjylland har haft mere beskeden stigning. Figur 4 viser, at det særligt er i Region Hovedstaden der er sket en stigning i antallet af elever i skolepraktik, da antallet af elever i skolepraktik er steget med 48 pct., hvis man sammenligner perioden januar til november 2020 med januar til november 2019. Den store stigning i Region Hovedstaden er i tråd med, at det er i København, at flest virksomheder har modtaget kompensationspakker under COVID-19, fx fordi der er mange virksomheder inden for oplevelsesindustrien i hovedstaden⁷, og derfor har haft svært ved at ansætte lærlinge.

Om data

Analysen baserer sig på data fra Undervisningsministeriet om praktikpladser i perioden januar til november 2019 og januar til november 2020. DEG har selv bearbejdet data og foretaget egne beregninger. Der tages forbehold for, at udsving i perioden kan skyldes andre forhold end COVID-19.

Antal modtagne aftaler (nyoprettede praktikaftaler): Målingen omfatter antal aftaler modtaget på skolen i den måned søgningen foretages for, og hvor skolen er arrangerende skole.

Antal igangværende aftaler: Målingen omfatter antal aktive aftaler pr. den sidste dag i måneden, søgningen er foretaget for.

Antal igangværende skoleaftaler (elever i skolepraktik): Måles som antal igangværende skoleaftaler på skolepraktik pr. den sidste dag i måneden søgningen foretages for. Delaftaler og VFP-aftaler indgår ikke i opgørelsen.

Øvrige henvisninger

[Lettelse adgang til skolepraktik på erhvervsuddannelserne | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

<https://bm.dk/arbejdsomraader/aktuelle-fokusomraader/covid-19/>

[Unge strømmer til vvs-uddannelsen - HVAC Fokus \(retriever-info.com\)](#)

<https://www.uvm.dk/statistik/erhvervsuddannelserne/praktikpladsstatistik/maanedlig-praktikpladsstatistik>

⁷ Jf. analyse fra Danmarks Statistik: [Analyser: COVID-19: Hvem har fået kompensation for faste omkostninger? - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)

<https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2021/jan/210125-antallet-af-laerepladsaftaler-stiger-fortsat?fbclid=IwAR3nHWvZjU0yxbx9EdBaYehS6oO-DvJxl8Adw9Ukc6TUkiuXf5f0RHKpOqQ>